REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șase lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 34. Brașov, Miercurĭ 14 (27) Februarie. 1907.

Ce e cu dreptul de educație în limba maternă?

De ce să vorbim iarăși dacă nu de ceea-ce ne preocupă mai mult în momentul de față, de isprăvile „mânei libere“, de eroul lor și de fariseismul ne mai pomenit, cu care acesta își introduce acțiunea menită a distruge școalele noastre și a da o lovitură mortală culturei naționale a milioanelor de cetățeni, cari nu se țin de rassa dominantă.

La început, când s'a inaugurat vileagul unguresc poreclit constituțional, cei dela putere ne mângâiau pentru ceea-ce am pierdut în urma transformărei dualiste, mai ales noi cei din Transilvania, dicându-ne: „Fiți liniștiți, căci v'am lăsat școala și biserica. Pe terenul acesta vă puteți bucura de cea mai largă autonomie în urma legilor dela 1868. N'aveți decât să vă folosiți de ea cu prisos în interesul culturei voastre!“

Putea să fie așa măcar în parte, dacă se țineau de cuvânt cei-ce ne mângâiau și ne promiteau, că ne vom simți, pe globul unguresc, guvernat de aci încolo de ei, ca în sânul lui Avram. Dar nu numai că nu s'au ținut de cuvânt, ci, în proporția în care-și întăriau poziția lor, au lucrat fățiș pentru a zădărnici cât numai a fost cu putință desvoltarea culturei noastre naționale. A fost dară cea mai mare minciună când au afirmat, că pe terenul autonomiei bisericești-școlare nu ne vor stingheri de loc, dar politica să li-o lăsăm în grija și pe seama lor.

Lovituri și atentate nenumărate ne-au dat să cunoaștem cu cine avem de-a face și, dacă am fi știut să tragem la timp învățătura de lipsă din purtarea guvernanților unguri față de noi, poate că n'am fi condamnați astădi să vedem cu ce surâs cinic adversarul vine să dea o lovitură de moarte învățământului nostru românesc.

Eroul dilei, ministrul de culte și instrucțiune publică, care a dovedit că știe se useze așa de bine de „mâna liberă“, mai bine chiar decât antecesorul său din ministeriul de „trabanți“, declară, în acelaș moment în care prezentă camerei proiectele sale de lege, prin cari pune cuțitul la gâtlejul susțiitorilor școalelor noastre și soartea acestor școale o face atârnătoare dela liberul arbitriu al stăpânirei unguresti, declară, dicem, c'o nonșalansă și c'o liniște flegmatică ca și când nu s'ar fi întâmplat nimic, că „concetățenii noștri nemaghiari nu vor fi alterați în dreptul lor de a-și crește copiii în limba maternă.“

Ce fariseism rafinat a vorbi de drept și de esercitarea lui neîmpedecată când bine știi că de ori ce poate fi vorba numai de aceasta esercitare nu. Ori nu este mai mult ca invederat că proiectul de lege prezentat de Apponyi în chestiunea școalelor și învățătorilor confesionali tocmai la aceea țintește ca să facă cu neputință creșterea în limba maternă a copiilor nemaghiari, înlocuind'o *per fas et nefas* cu creșterea în limba maghiară.

Formal s'ar părea, mai ales pentru cei ce nu cunosc împrejurările reale în cari trăim, că le-au rămas confesiunilor nemaghiare dreptul de a dispune în privința educațiunei în școalele lor, dacă vor împlini condițiunile ce li-se pun. Dar ce fel de condițiuni sunt aceste! Sunt condițiuni imposibile, despre cari cel ce le pune știe înainte că nu vor putea fi împlinite, mai ales după ce aceasta împlinire va atârna în parte mare dela el.

Se pune între altele condițiunea ca susțiitorii școalelor să plătească de aci încolo învățătorilor lor minimul salarului de 1000 coroane, pe când până acuma minimul a fost numai de 600 coroane. Știm cu ce mare greutate s'a putut corespunde în parte numai, nu peste tot de către comunele noastre bisericești cerințelor legei dela 1893, care a stabilit minimul de 600 coroane.

Ce-o să poată face acum comunele noastre când minimul și quinquenalele, ce se pretind în noul proiect de lege, sunt aproape îndoit mai mari? Dar se va dice, dacă n'au bani, susțiitorii școalelor n'au decât să ceară dela guvern și li se vor da. Așa este, legea se aduce chiar pentru aceea ca să li se dea cât mai multe asemeni ajutoare ca întregire. Dar în ce condițiuni? In condițiuni cari sunt sinonime cu renunțarea susțiitorilor școalelor la dreptul lor de a dispune în cercul lor autonom. Ministrul dă bani dar în schimb vrea să fie el stăpân peste învățătorul care-l ajută. Și nu-i destul cu atât, ci mai vrea ca școala să-și schimbe menirea și în loc să fie o adevărată mamă, care să-și crească copiii în limba maternă, ea să devina slujnica nizuințelor de maghiarizare. Toate aceste pentru ajutorul ce-l primește învățătorul din aceeași visterie, la care contribue toți cetățenii fără deosebire, și din care au drept prin urmare să pretindă să fie ajutorați, fără a li se cere să-și jertfească limba și conștiința națională.

Unde rămâne în asemeni împrejurări dreptul cetățeanului nemaghiar de a da copiilor săi — cum afirmă Apponyi — creșterea fundamentală în limba maternă? Cum s'ar putea face această educațiune și numai față cu dispoziția, după care să stabilesc pedepsele în cazul instrucțiunei nesuficiente în limba maghiară? Cum s'ar putea să fie instrucțiunea în limba maternă suficientă când cele mai grele pedepse și consecențe o stânjenesc fiind-că pretind să se dea cea mai mare și nelimitată îngrijire instrucțiunei limbei maghiare? și când învățătorul, care primește ajutor, este prins, ca musca într'o mreajă de paianjin, prin dispozițiile polițienești despre „direcțiunea dușmană statului“, pe care le poate suci fiecare slujbaș al ministrului cum vrea?

Nimic nu poate fi mai pernicios pentru desvoltarea și consolidarea unui stat decât dacă în numele lui se propagă pe față neadevărul și fățărnicia chiar de către aceia, cari, ca ministrul Apponyi, în primul rând sunt chemați și datori a le combate.

Din dieta ungară. In ședința de eri a fost primit în a treia cetire proiectul de lege privitor la orfanii și văduvele militarilor. A urmat apoi propunerea comisiunei de imunitate, care nu vede în afacerea Lengyel o violare a imunității acestuia. Dieta primește propunerea comisiunei.

Astăzi, Marți, dieta nu ține ședință fiind miniștrii întruniți într'un conziliu, care se va ocupa cu mai multe cestiuni importante.

Din camera română. In ședința de Sâmbătă a camerei s'a votat în total proiectul de lege asupra posițiilor ofițerilor. In aceeași ședință s'a dat cetire mesagiului regal, prin care d-l Ioan Lahovary, ministrul de domenii, este însărcinat cu interimatul ministeriului de externe până la numirea unui titular.

Alți oameni, cu alte idei trebue să vină....

(*ss*)... Din destăinuirile, cu cari sunt pline foile maghiare, se adeverește tot mai mult, că Kossuth, care neagă până acum, și Bela Barabás, care nu neagă, au negociat prin născocitoriul planului de împăciuire a coaliției cu coroana, prin Méray-Horvath, mai întâiu cu fostul ministru Vörös, apoi cu cel mai urgisit »trăbant«, cu Kristoffy, numai ca s'ajungă la putere, a fost vorba chiar să se formeze un ministeriu din trei independiști și trei liberali — după afirmarea unor ioi chiar trei progresiști, adecă aderenți de ai »trabanților.« Condițiunile puse de trabanți și

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

(1)

Sânge pentru sânge.

Povestire dalmatină. — *De Ivan Novič.*

Pe înălțimea masselor de munți pleșuvi, ce împrejmuiau cea mai măreață îmbucătură a basinului suddalmatin dela Cattaro, Baja di Risano, la marginea unei stânci colțuroase, care se proiecta nemijlocit peste orășelul maritim de acelaș nume, se opri o mică caravană de Morlakki.

In arșița soarelui de după amiazi urcase drumul stâncos, ce ducea spre Ubalac, și acum făcea pregătiri să se așeze la umbra unui colț de stâncă.

Pe când femeile ușurau măgarii de sarcina lor, bărbații din caravană, bătrâni și tineri, își răzimeau cu îngrijire puștile lungi de stâncă și urmărind cu nepăsare activitatea femeilor, se lungiră pe pământul pietros.

Grupa oferia un tablou puțin atrăgător, însă cu atât mai pitoresc. Femeile negricioase erau îmbrăcate cu sarici de lână deschisă, cari atârnau dela umeri până la glesne. In picioare purtau opinci legate cu curele în colori variate, iar pe capetele încadrate de păr negru ca corbul, purtau barete legate în forme de cârpe.

De sub saricile cu cute late se iveau jachetele lor de colori strigătoare, de cari atârnau decorații de metal în forme ciudate. Era un fel de îmbrăcăminte de sărbătoare, căci ele plecaseră către orășelul de mare la târg, eveniment ce rar se întâmpla. Aici își duceau fructele și productele din sărăcăciosul lor agru, dându-le în schimb pentru vin, stofe și alte articole folositoare la căsnicia lor.

Bărbații și băieții purtau fustanele albastre de lână dură, strânsă pe trup, jachete brodate fantastic, iar peste mijloc șerpare de arme împodobite cu aramă galbenă, cu iatagane ascuțite și pistoalele arangiate frumos.

Pe când unele dintre femei împărțiau bucatele de mălai și ceapă crudă, care erau primite cu lăcomie și recunoștință unanimă, cea mai bătrână desfăcu un burduf cu vin, turnându-l în cucurbete cu gâturi strâmte, ce curând se strecurau dela gură la gură.

»Cântă-ne una bătrâno!« zise gălăgios un bărbat cu mustață încărunțită. »Un cântec vesel!« și-i întinse femeii vasul cu vin.

Bătrâna înghiți cu poftă din vinul oferit și ștergându-și cu mâneca buzele înroșite de vin, începu în tonuri prelungite, monotoane, să cânte:

Strugurul ne ademenește de sub vița de vie
Vinul ne stâmpără gâturile setoase
Trei femei șed în căsuța din gradină
Gluc luc, gluc-luc etc.

Una-și bea învălitoarea
A doua un inel de aur scump
A treia bea de două de trei ori
Iși bea chiar pe bărbatul său
Gluc-luc, gluc-luc etc..

»Gluc-luc!« repetă bătrânul cu voce răgușită, »cât timp mai este vin prin burdufuri, să ne înveselim!« El strecură dintr'o curcubetă restul prin gâtlej; apoi scoase dintr'o învălitoare veche de lână un bracco și începu să cânte în tonuri melancolice despre frumseța munților, despre inimici, cari în aceste regiuni sălbatice înainte cu un deceniu au fost învinși de repețite-ori, despre gloria și faptele eroice ale moș-strămoșilor.

Cu însuflețire mută îl ascultau flăcăii ce ședeau la picioarele lui și când sfârși cu un lung oftat, îl rugau cu insistență să le vorbească de propriele sale fapte vitejești.

Lung își odihni bătrânul privirea spre regiunea stâncoasă, în urmă arătă cu ciubucul lui negru, afumat, înainte spre abisuri, istorisind tineretului cum întreaga țară lua armele în mână. El le arătă locul, unde puștile bubuiau, le descrise cum cu cea mai mare îndârjire se luptau pas de pas, până frații din munți abia mai putând ținea pept cu preponderanța inimică își luară refugiul la ultimul mijloc: bombardarea cu pietrii, de cari erau cu sutele grămădite la marginea abizului. Și când inimicul se văzu tot mai mult amenințat, o luă la goană spre vale. Pe când arăta cu mâna spre vale, observa el un călător, care tocmai urca serpentinele.

Intr'aceea femeile își adunaseră bagajul și îl încărcară din nou pe măgari. O voce răgușită îi atrase bătrânului atențiunea la poziția soarelui și mai aruncând o privire scrutătoare asupra călătoriului, ce se apropia, își luă armele și dădu signalul de plecare.

In pas măsurat caravana se puse în mișcare din nou pe calea îngustă mărginașe, printre blocuri de stânci sbiciuite de vremuri.

Abia puteau să aibă în urma lor un drum de o jumătate de oră, când de dindărăt un strigăt prelung se auzi.

Bătrânul se opri și ascultă. »Pe sfântul Antonie!« strigă el, »știam eu că e unul din Ubalac!« și cu voce aspră dădu acelaș signal.

In scurt se apropiă un tînăr înalt, ținând în mâna dreaptă un ciomag iar în stânga o straiță.

— »Fala Isuse — (Lăudat fie numele lui Isus)!«, salută el pe cei cari se opriră locului.

— »U vick — (în vecinicie)!«, răspunseră cei mai din apropiere.

primite de Kossuth au fost şi sunt: descopcierea postulatelor naţionale maghiare, votarea trebuinţelor armatei, a budgetului şi a recrutărei ordinare, ratificarea convenţiunilor comerciale cu străinătatea, absolutoriu pentru guvernul »trabanţilor« şi desdăunarea acelor oficianţi, cari au primit funcţiuni dela trabanţi, în fine crearea legei electorale pe baza votului universal.

Partidul lui Andrassy, constituţionaliştii, şi clericalii, partidul aşa numit poporal, nu fură luate în consideraţie la formarea noului ministeriu, deoarece aceste partide nici că voiau să audă de votul universal. N'ajunse însă Fejervari şi Kristoffy bine la Viena cu acest plan de împăciuire, când se repezi fostul ministru de justiţie Polonyi după ei şi le aduse din încredinţarea acestor două partide declaraţiunea că şi ele primesc votul universal şi vor să între în ministeriul de transiţie.

La guvernanţii noştri merge dară cum se vede, pofta de putere înaintea principiilor, iar puterea câştigată ei o întrebuinţează în mod egoistic şi neconştienţios. De ce să te miri dară, că miniştri declară în faţa dietei, că ei nu vor să esecute legi sancţionate, că iau în bătaie de joc abuzurile săvârşite la alegeri de deputaţi, dacă aceste abuzuri se comit faţă de cetăţenii nemaghiari, că ministrul Andrassy, care are singurul mare merit de a fi fiul tătâne-său, numeşte *gălăgie* interpelarea unui bărbat de valoarea deputatului Brediceanu în cauza volniciilor dela alegerea din Bocşa, că în loc de a ordona cea mai severă cercetare, acel ministru îşi permite gluma aplaudată de voinicoşii săi partisani (precum e sfântul aşa şi tămâia) de a declara că după rapoartele primite dela organele oficioase, la acea alegere toate au decurs în cea mai esemplară ordine. Doară aceia, cari sunt vinovaţi de abuzuri! şi aceştia sunt faţă de candidaţii naţionalişti totdeauna organele oficiale — nu vor raporta d-lui ministru, că s'au comis abuzuri — şi că făptuitorii sunt ei.

Aşa de serios se iau în Ţara ungurească legile, datorinţele şi scutirea drepturilor cetăţeneşti chiar şi de miniştri. D'apoi de ceilalţi potenţaţi mai mărunţi din comitate!

Cei ce şed azi în guvern, fiind-că poartă numele părinţilor lor, nu vor scoate carul statului din glod, ci-l vor înfunda şi mai mult. Alţi oameni cu alte idei, serioşi, pătrunşi de înalta lor chiemare şi de principiile dreptăţii şi demnităţii omeneşti şi cetăţeneşti trebue să ajungă, şi încă cât de îngrabă, la cârmă, dacă este ca ţara să scape odată de a fi jucăria unor olygarchi şi gentry uşori la socoteală şi puţin scrupuloşi în lucrurile cele mai ponderoase şi faţă cu interesele cele mai vitale ale ei.

Zică cine ce va voi, dar şovinismul şi-a păpat pânea. Cu el mai poţi secera aplauze la biet poporul maghiar scurt văzător, poţi întra chiar şi în dietă ca deputat şi poţi trece acolo de mare patriot în ochii mulţimei de nule, cari — după cum mărturisesc foile maghiare înseşi — s'au strecurat la ultima alegere în dietă; *dar a ferici ţară şi popoare — nu.*

Proiectele lui Apponyi.

»*Telegraful Român*« din Sibiiu începe publicarea *in estenso* a proiectului de lege despre raporturile de drept şi salarele învăţătoreştĭ la şcoalele comunale şi confesionale prezentat de contele Apponyi în cameră, promite că va reveni asupra părţilor sale vătămătoare pentru autonomia bisericei şi pentru şcoala română şi încheie cu următoarele cuvinte: »Primejdie mai mare n'a ameninţat nicĭ-odată biserica şi şcoala noastră, ca cea cuprinsă în legea contelui Apponyi. Proiectul acesta de lege e, după convingerile noastre, mult mai jignitor pentru noi, de cum era nefericitul proiect al fostului ministru Berzeviczy, şi el înseamnă nimicirea cu desăvârşire a şcoalei române. Cei în drept sigur vor lua din vreme măsurile de apărare, şi vor face ca primejdia, dacă numai se poate, să fie delăturată«.

*

„*Sieb. d. Tageblatt*« vorbind de legea lui Apponyi zice, între altele: »Ce înseamnă pentru comunele noastre rurale săseştĭ, carĭ sărăcesc din ce în ce mai mult, carĭ gem sub sarcina colosalelor dărĭ şi sunt slăbite şi prin emigrarea în America, dacă de aci încolo vor fi constrânse a plăţi învăţătorilor lor un salar minimal de 1000 coroane şi şease quinquenale, carĭ în decurs de 30 de anĭ fac earăşĭ o miie de coroane — ce însemnează aceasta, o ştiu ş'o pot spune cu întristare multe din cassele bisericeştĭ ale Saşilor. Şi minimul stabilit de legea dela 1893 abia l'au putut presta comunele noastre mai sărace, cum vor putea aceste comune să plătească acum cu 400. 500 până la 900 coroane mai mult, nu putem pricepe astăzĭ. Sute de mii de coroane vor cădea în sarcina poporului şi bisericei noastre, sarcină, care te dòboară numai gândindu-te la ea«.

Cum se unelteşte contra şcoalelor noastre.

Din Ciceu-Cristur Febr. a. c.

In nr. 7 din 14 Februarie a. c. al foaiei oficioase »Vármegyei Közélet« din Deş se încheie un fel de dare de samă asupra stărei culturale din comitatul Solnoc-Dobâca sub titlul »Kulturképek«.

Cu durere constată domnii dela »Vármegyei Közélet« cauzele stagnării culturale din acest comitat. Şi ştiţi cine sunt cauza acestei stagnări culturale? Nime altul decât confesiunile cu şcolile şi învăţătorii lor, pe cari amintita foaie nu se sfieşte a-i descrie în colorile cele mai negre şi micinoase.

Astfel despre învăţătorul din Ciceu-Cristur scrie următoarele »A csicsókeresztúri tanitó még azt sem tudja hogy mikor született és hol tanitott eddig. Elfelejtette szegény«. (»Invăţătorul din Ciceu-Cristur nici atâta nu ştie când s'a născut şi unde a instruit până acuma. A uitat săracul«) Asta-i ceva nou şi mă mir cum de inspectorul din Dej sufere să se scrie aşa ceva într'o foaie, care după cum însaşi afirmă »răspunde provocărilor venite dela inspector şi din alte locuri«.

Doară numai alaltăeri vorbia notariul nostru Dr. Daday Ferencz, că a primit însărcinarea din partea inspectorului să mijlocească contopirea şcoalei române din Cristur cu cea de stat. Insumi am auzit pe notariul sfătuind pe învăţătorul român din loc, ca să stăruie alăturea cu el pe lângă Cristureni pentru alipirea şcoalei la cea de stat şi-l asigura că la caz de succes nimeni altul nu va ocupa postul de al doilea învăţător de stat decât el. Dar numai dacă va sprijini cauza. Această promisiune o făcea notariul la îndemnul inspectorului, după cum însuşi a mărturisit de repeţite ori. In urmă însă s'au convins atât notariul cât şi inspectorul, că nu se află aşa uşor coadă de topor între Românii noştri. Iar când d-l George Isaiu preotul local nici n'a luat baremi în samă propunerea notariului de a conchema senatul şcolastic spre a decide în cauza aceasta, inspectorul şi ai lui văzură că şi de astădată contopirea şcoalei româneşti cu cea de stat rămâne un *pium desiderium*.

Totuşi e interesant, că d-l Gönczi Ferencz, inspectorul din Dej află pe un om demn de a funcţiona ca învăţător de stat, dacă ar fi aplicat să-i servească ca coadă la topor, iar de nu acesta devine obiectul celor mai mârşave şi ticăloase calomnii.

Şi pentru a scoate la mai mare lumină intrigele ce necontenit se ţes contra şcoalei noastre voiu aminti şi cele petrecute la alegerea de învăţător din anul acesta. Cu această ocaziune Dascal Simion, subprimariul a fost cel dintâiu, care şi-a ridicat glasul contra alegerei, zicând că nu-i de lipsă dascăl şi şcoală românească, că doară este şcoală de stat. Alegerea a rămas zădărnicită, căci alesul a abzis. A doua zi vedem pe sub-primar însoţit de 10—15 mueri — bărbaţii har Domnului nu se lasă seduşi de el — prezentându-se înaintea d-lui Dr. Torma, fostul vice-span cu jalba că lor nu le trebue »dascăl românesc că n'au de unde să plătească 600 coroane, că-i satu sărac. Poate că ar avea drept dacă în cele 600 coroane nu s'ar socoti şi venitele cantorale, dar aşa pe cei din cl. I. cari plătesc mai mult cad numai câte 3 cor 60 b. Alegerea s'a făcut din nou şi resultatul se poate mulţămi numai voinţei de fer a d-lui Isaiu, care cu câţiva oameni cu tragere de inimă pentru limbă şi şcoală a ştiut să taie calea ori-cărei uneltiri venite din afară.

Să revenim la deputaţiunea de muieri a sub-primariului. Nu vreau să învinuesc pe fostul vice-şpan, că ar ţese intrigi contra şcoalei noastre. E de mirat însă, cum de deputaţiunea s'a prezentat chiar înaintea lui şi de unde a avut sub-primariul instrucţiune să facă aceasta, căci el de capul lui nu-i capabil nici de lucruri mai mici. Acestea nu le ştiu dar ştiu că Dascăl S. e sub-primar din graţia fostului vice-şpan şi că el mi-a spus că un domn mare l'a însărcinat puindu-i în vedere o remuneraţiune bună, să caute vre-o 40 de oameni la cari să nu le trebuiască nici şcoală nici învăţător românesc. Că cine i domnul acela n'a voit să-mi spună, dar totuşi cred că ori cine presupune de cine trebue să ne ferim.

De bună samă acela trebue să fie un om cuminte, care ne cunoaşte şi care ştie că »de lupta pe faţă nu fug bărbaţii însă în curse cad şi eroii«.

Cu ochii în patru să fiţi Români căci nu numai la noi sunt de aceştia!

G. M.

Cronica din afară.

Importante declaraţiuni ale împăratului Wilhelm. Impăratul Wilhelm a primit Duminecă în audienţă pe preşedinţii Reichstagului. Impăratul şi-a exprimat bucuria asupra rezultatului alegerei, în care a triumfat ideia naţionalistă, ceeace de sigur va avea răsunet şi în străinătate. A vorbit apoi de »votul universal« spunând că nu au dreptate acei cari atacă votul obştesc. Lui i se datoreşte faptul că atacurile socialiştilor au rămas fără efect de îndată ce s'au unit în contra lor toate partidele. A vorbit apoi împăratul despre partidul centrului şi a spus că episcopatul s'a purtat în mod amical cu guvernul. Venind vorba despre situaţia politică externă împăratul Wilhelm a spus că relaţiunile Germaniei cu toate puterile sunt bune şi că în momentul de faţă nu e nici un pericol pentru pacea europeană.

Conflictul vamal între Serbia şi Austro-Ungaria. Skupcina sârbească discutând Sâmbătă tratatul de comerţ cu Franţa, fostul ministru Drascovici, *a accentuat necesitatea încheierei unui tratat de comerţ cu Austro-Ungaria*, exportaţiunea vitelor în Italia şi Egipet neputând înlocui exportul în Austro-Ungaria, care dă preţuri mai bune pentru vite. Intreaga politică comercială a guvernului a spus oratorul, a dovedit un bilanţ negativ. (Aplauze la stânga). Deputatul Stanko Petrovici strigă atunci: »Ai vorbit ca şi cum ai fi fost plătit de Austria! Se produce un mare tumult. D Drascovici cere vicepreşedintelui satisfacţiune. Şedinţa trebue suspendată din cauza tumultului. La redeschiderea şedinţei Petrovici îşi retrage cuvintele ofensătoare.

Ministrul finanţelor declară că guvernul vrea să încheie un tratat de comerciu cu Austro-Ungaria dar numai pe o bază exclusiv economică, dar nu stim dacă Austro-Ungaria voieşte să încheie un tratat pe aceste baze dacă ne închide fruntariile. Adversarii vor par'că să spună că Serbia nu poate exista fără piaţa austro-ungară, aceasta este inexact; exportul Serbiei va spori perfect fără Austria. De pe acum situaţiunea economică a Serbiei este favorabilă ceea ce se dovedeşte prin cursul hârtiilor sârbesti, prin lipsa agiului şi prin echilibrarea budgetului. Guvernul va face tot posibilul pentru a desvolta exportul. Preţul vitelor obţinut în Egipt, Italia, Malta sunt aproape aceleaşi ca cele date la Budapesta. Serbia dispune actualmente de 30 pieţi, pe când înainte nu dispunea decât de piaţa Budapestei.

Chestiunea evreiască în Rusia. Sciziunea dintre monarchiştii şi octobriştii din Rusia a fost produsă mai ales din cauză, că cei din urmă recunoscuseră egalitatea tuturor locuitorilor din Rusia, şi prin urmare şi a Evreilor. D-l Alexandru Stolypin, fratele primului ministru rus, membru al comitetului central al partidului de la 30 Octomvrie, se sileşte să aducă o înţelegere între aderenţii săi şi între monarchiştĭ. El scrie în »Nowoe Wremja« următoarele:

»In ce moment nefast şi cine a putut să vă sfătuiască să ridicaţĭ în ajunul alegerilor această discuţiune afurisită cu privire la Evrei? Nu înţelegeţĭ, că numai o Dumă revoluţiunară ar putea să pună la ordinea zilei chestiunea evreiască. Nu pricepeţĭ că o Dumă moderată, înainte de a aborda chestiunea evreiască, ar trebui să-şĭ îndrepte atenţiunea asupra a o sută de alte probleme de o importanţă tot aşa de mare şi a căror rezolvare nu numai că nu s'ar efectua în cincĭ anĭ, dar nu s'ar realiza nicĭ peste 15 anĭ«.

Mărturisirea aceasta este foarte interesantă, deoarece d-l Al. Stolypin este considerat în Rusia ca ecoul primului ministru, fratele său, şi afară de aceasta a fost cel mai mare reprezentat al partidului de la 30 Octomvrie.

Neînţelegerile americano-japoneze. In conferinţa pe care a avut'o preşedintele Roosevelt cu autorităţile californiene, acestea au consimţit să deschidă şcolile albilor elevilor japonezĭ de îndată ce Congresul federal va vota legea asupra imigraţiunei, care va esclude pe lucrătorii japonezĭ din America şi din coloniile ei. Ca să grăbească votarea amendamentului acestei legĭ, preşedintele Roosevelt va convoca, de va fi nevoe, congresul în şedinţă extraordinară la 4 Martie viitor. Se pare că unele state ale Americei au dat mandat reprezentanţilor lor în Senatul şi în camera din Washington, ca să voteze împotriva amendamentului la legea imigraţiunei, deoarece amendamentul lovind nu numai pe lucrătorii japonezĭ, ci şi pe toţĭ străinii în genere, ele ar fi împiedecate să şĭ recruteze din afară muncitorii negri, de carĭ au nevoe în multe cazurĭ. Dar aceste state nu alcătuesc decât excepţiunĭ. E probabil că preşedintele Roosevelt va reuşi să facă să se voteze amendamentul cu toată opoziţia lor, adresându-se mai ales patriotismului naţional, interesat, ca să evite un conflict cu Japonia.

ŞTIRILE ZILEI.

— 13 Februarie v.

Un serviciu funebru în memoria generalului Lahovary a avut loc Sâmbătă la ora 3 după ameazi, în capela română din Paris. Arhimandritul Ştefan oficia. Corpul generalului a fost transportat apoi la gara de est spre a fi dus la 9 seara în România. D l Falliéres, preşedintele republicei, d-l Pichon, ministrul afacerilor străine, erau reprezentaţi la serviciul divin; d-l Grig. Ghika, ministrul României, personalul legaţiunei române, notabilităţile coloniei române, mai mulţi membrii ai corpului diplomatic asistau la requiemul. S'a observat printre coroanele depuse una a ligei comerciale franco-române şi o coroană a condiscipolilor fiului generalului Lahovary, la liceul »Luis le Grand«.

Intransigenţa Patriarhului. »Românului dela Pind« i-se scrie din Salonic: Prea Sfântul Patriarh din Fanar nu s'a mulţumit ca să desmintă prin organul »Eclesiastichi

---

— »N'aţi primi pe-un nou tovarăş în calea voastră?«, întrebă străinul, pe când pe faţa lui se ivi un surîs viu plin de aşteptare. Chipiul trântit pe o ureche caracteriza pe recrutul de marină. »Pariez, că noi avem aceeaşi ţîntă«.

— »Şi mie-mi părea«, răspunde bătrânul.

— »Iuro Milogej, bătrânule; auzi, eu te cunosc — tu aveai odinioară cei mai ageri ochi în tot satul«, începu străinul răzimându-se de măciucă.

— »Pe sfântul Antonie«, esclamă acesta, »şi mie mi s'ar părea, că te cunosc, şi zău —»

— »Ia-n gândeşte-te, îţi voiu ajuta să-mi dai de urmă. Nu mai şti, că înainte cu şase ani au fost recrutaţi trei flăcăi din satul nostru? Ei s'au fost hotărît pentru marină şi au plecat la Pola. Până acuma s'au întors numai doi.«

— »Este Ivan, feciorul lui Ovrenowici«, se auzi o voce femeiască.

— »Aţi gâcit, acela sunt!«, zise tînărul, lăsând să-i cadă jos ciomagul şi întinzând mâna bătrânului, care i-o scutură cu putere; apoi veniră şi ceilalţi bărbaţi şi femei, spre a saluta pe noul venit.

— »Cum s'a schimbat tînărul de odinioară«, mormăi bătrânul clătinând din cap. »Vezi, dacă ai lipsit atâţia ani, şi te-ai dus în străinătate, apari aşa ca un om cu alte purtări ca noi.

— »Nu e mirare! Te schimbi, când şase ani de-arândul şi zilnic te afli sub disciplină severă şi sub pedepse aspre«, — şi o brazdă întunecată se ivi la cuvintele acestea pe faţa tînărului bărbat. »La recruţi nu e tocmai ca acasă la părinţi«.

— »Cred«, zise bătrânul, pe când bărbaţii şi femeile se aranjau de plecare, iar cei doi le urmau. »In Ubalac nu s'a mai văzut de mult un om aşa de fericit, ca Milan Smolojev, când s'a reîntors acum sunt doi ani la vatra părintească«.

— »Şi celalalt?«

— »Nicolai Guska? — Acela n'a stat mult pe acasă, s'a înrolat ca Roudar (sentinelă pentru siguranţa ţărănimei).

— »Norocul lui, să nu-mi fi ieşit cumva în cale«.

— »Te-a denunţat vr'odată?«

— »E un miserabil, un denunciant fals. Nu v'a spus nimic Milan despre el?«

— »Ne spunea, şi lui Niculai îi contrazicea tot-deauna. Dar el avea totdeauna gură mare. Spunea că tu ai purtat vina la întâmplarea aceea nenorocoasă, prin amorul tău şi prin neprevederea ta«.

— »Ce amor?« isbucni furios tînărul, apoi îl năpădi un rîs cu hohot. »A fost o istorie între capete înfierbântate... o prostie«.

(Va urma.)

Alithia« că nici o concesiune nu se poate face aromânilor, ci a trimis şi o circulară confidenţială Mitropoliţilor din Macedonia, prin care îi învită să dea cea mai formală desminţire svonurilor răspândite, cumcă Patriarhul ar consimţi să cedeze în chestiunea bisericească a aromânilor. »Nici un sfinte Dumnezeule nu voiu permite să se citească româneşte, zice Patriarhul, cât timp eu voiu ocupa scaunul Chrisostomilor«.

Noul ataşat militar pe lângă legaţia austro-ungară din Bucureşti. »N. Fr. Presse« află că, căpitanul de stat major Fischer von Ledenic a fost numit ataşat militar pe lângă legaţiunea austro-ungară din Bucureşti, în locul colonelului Rosvadovski.

Catastrofa vaporului „Berlin". Din Paris se anunţă că ministrul Briand a comunicat în consiliul de miniştrii, ţinut Sâmbătă, că a permis Comediei franceze să aranjeze o reprezentaţie pentru a se veni în ajutorul familiilor artiştilor, cari au perit pe vaporul »Berlin«. Directorul teatrului, Claretie, plănueşte o mare reprezentaţie, la care vor lua parte cei mai de seamă literaţi şi artişti.

Din Hoeck-van-Holand se comunică: Intr'o magazie a societăţei de navigaţie, holando-americane sunt expuse 40 de cadavre. Magazia a fost preschimbată în capelă şi îmbrăcată în crep negru. Cadavrele sunt acoperite cu pânze albe aşa ca să nu se vadă părţile mutilate ale corpurilor. Fiecare cadavru poartă o ramură de palm cu trandafiri albi. Cu deosebire mişcătoare este presenţa unui mic copil, care ţine îmbrăţişat cadavrul bucătarului vaporului. Copilul a fost încredinţat bucătarului la Londra.

Din Berlin se anunţă că soţia artistului de operă Otto *Dar*, care a murit în catastrofa dela Hoeck-van-Holland, şi-a pierdut mintea când i-s'a comunicat ştirea catastrofei.

Copilul miraculos Paul Kauttmann va da în zilele de 2 şi 3 Martie n. a. c. câte un concert în sala hotelului »Europa« din Braşov. Micul violinist se bucură deja de un renume european. Ziarul »Sieb. D. Tageblatt«, scriind despre concertul dat la Sibiiu, zice între altele: Micul artist e un copil frumuşel şi simpatic, în etate de 8 ani. In ce priveşte puterea, temperamentul şi technica lui perfectă, el ocupă un loc de frunte între cei mai însemnaţi violinişti ai zilelor noastre. Atragem atenţiunea publicului asupra acestui rar eveniment musical.

Societatea de lectură a studenţilor dela gimn. sup. fundaţional din Năsăud invită la Serata literară-musicală urmată de dans, care se va aranja în Năsăud în sala de gimnastică, Sâmbătă în 2 Martie st. n. 1907. Inceputul la 7½ oare seara. Preţul întrărei de persoană 1 cor. 60 fileri. Pentru copii 1 cor. Venitul curat este destinat în favorul societăţii studenţilor dela gimnaziu. Ofertele benevole se vor publica în raportul anual al gimnaziului.

Programa: 1. Cuvânt de deschidere, rostit de preşedintele societăţii Laurenţiu Oanea, stud. în cl. VIII-a. 2. »Cantata nr. 1« de G. Dima, cor mixt cu acomp. de orhestră. 3. »Lenore«, baladă de Bürger, trad. de St. O. Iosif, decl. de Alexandru Boboia, stud. în cl. VIII-a. 4. »Quartet finale« din opera Rigoletto, de G. Donizetti, orhestră. 5. Tipuri proiectate cu schiopticonul însoţite de esplicări date de Laurenţiu Oanea, stud. în cl. VIII-a. 6. »Dor de sat«, de G. A. Dinicu şi E. Ştefănuţiu, cor bărbătesc cu acomp. de orhestră. 7. »Buzatul la biserică«, anecdotă de T. Speranţa, decl. de Atanasiu Georgiu, stud. în cl. VIII-a. 8. »Poutpouriu«, de E. Ştefănuţiu, orhestră. 9. »Doinitorii« de A. Popovici, cor bărbătesc. 10. »Mihalache Tremuriciu«, monolog pred. de Aurel Bodea, stud. în cl. VIII-a. 11. Hora »Carmen« de I. Mureşianu, orhestră. 12. Cuvânt de închidere, rostit de vice-preşedintele societăţii Ştefan Dămian, stud. în cl. VII-a.

După producţiune urmează dans.

Statistica daunelor de foc din Ungaria în anul 1905. In ce priveşte daunele de foc anul 1905 se prezintă ceva mai favorabil decât anul precedent. Pe întreg teritoriul Ungariei au obvenit în anul 1905 23,975 cazuri de foc, cu 2591 mai puţine decât în anul 1904. Au suferit pagube de foc 6947 comune cu 779 mai puţine ca în anul precedent, arzând cu totul 31,553 edificii în valoare de 45·2 mil. coroane. Dintre edificiile arse peste ⅔ parte au fost acoperite cu trestie şi paie. Cauza incendiilor s'a putut constata abia la 32% ceea-ce denotă că în ce priveşte sistemul de apărare contra focului, ţara noastră este încă foarte înapoiată. Dintre cazurile dovedite o parte au provenit din negligenţă şi negrije, însă cele mai multe din intenţiune rea. O împrejurare regretabilă aceasta, care indică starea morală a populaţiunii ţării noastre. Cele mai multe cazuri de tăciunărie s'au întâmplat în comitatul: Caraş-Severin 569, Timiş 355, Bihor 125, Agram 120, Treiscaune 106 şi Cluj 88, mai ales în lunile Iulie, August şi Septemvrie. Cele mai mari pagube au suferit comitatele: Pest Pilis-Solt-Kiskun 3·7 mil. cor., Szepes 3 mil. cor., Zemplén 1·5 mil. cor., Iász Nagy-Kun-Szolnok 1·3 mil. cor., Szatmár 1·1 mil. cor., Torontál, Szabocs şi Nyitra de câte 1 mil. cor. Suma desdaunărilor plătite de societăţile de asigurare în 1905 se cifrează cu cor. 18·6 mil. »*R. E.*«

Pagini răsleţe.

De *Gavr. Todică*.

— O ştire „senşaţională" a ziarelor. — Cine a descoperit petele solare? — Forţa pătrunzătoare a ochianelor.

Te miri ce ziare străine şi după ele câteva de ale noastre alegeau ieri-alaltăeri următoarea nostimadă:

»Din Pittsburg se anunţă că profeso»rul Breshear, conducătorul Observatorului »astronomic Alleghany, a *descoperit* mai »multe pete în soare de o dimenziune de »*3 mile şi jumătate*, cari se află în con»tinuă mişcare. Aceste perturbaţiuni cresc »paralel cu timpul, în care acul mag»netic arată mai multe oscilaţii şi lumina »polară *nordică* se repetă mai des«.

Esenţa e deci, că acel profesor american a *descoperit* pete în soare de *3 miluri şi jumătate*, paralel cu lumina polară *nordică* (sudică nu).

Ştirea vrea să treacă drept senzaţională, dar constitue un certificat de paupertate pentru ziarele, ce o vulgarisează şi o dovadă tristă despre modul vitreg, cu care tratăm ştiinţele fizice, dejosindu-le la rolul de Cenuşotcă.

Intâiu şi întâiu e legitimă întrebarea că de ce să popularizăm pretinsa »descoperire« a lui Breshear, ignorând cu desăvârşire cercetările epocale, asupra Soarelui, făcute de *Janssen*, la Observatorul din Meudon ((lângă Paris), cu începere din 1876 şi până azi?[1])

De ce e vrednică de amintit »descoperirea« lui Breshear şi vrednice de trecut sub tăcere *observaţiile*, (nu *descoperirile*) lui Henri Mémery din Talence (departamentul Gironde în Francia), care în 335 zile mult-puţin senine ale anului 1906 a putut înregistra *175* pete isolate sau grupuri de pete: 67 ivindu-se la marginea orientală a Soarelui, 108 formându-se pe disc; — 86 dispărând pe disc, 39 parcurgându-l de-a curmezişul, 20 persistând 2 zile, 20 câte o zi. *Abia o zi din Mai şi 13 zile din Octobre a observat Soarele fără pete*.

Observaţiile din urmă ar fi fost cu atât mai importante de vulgarizat, cu cât Mémery e unul din cei mulţi, *cari urmăresc activitatea solară în legătură cu meteorologia terestră* şi cari sunt convinşi că *în soare se află deslegarea problemei de a prevedea timpul pentru durată lungă.*

Toată lumea ştia, până la vestea susamintită a ziarelor, că petele solare le-au *descoperit*, scurt după inventarea ochianelor, Iohann Fabricius din Osteel (Frieslanda ostică), paterul jesuit Cristofor Scheiner din Ingolstadt şi Galilei, prin anii 1611—12

De atunci încoace astronomii *observă* şi înregistrează petele, fiind mai frecvente de cum şi-ar închipui mulţi inşi.

Iată de exemplu, suprafaţa solară petată, esprimată în milionimi ale emisferei vizibile, după datele fotografice ale Observatoarelor din Greenwich, insula Mauriţiu şi Indii:

1889 . .	78	1897 . .	514
1890 . .	99	1898 . .	375
1891 . .	569	1899 . .	111
1892 . .	1214	1900 . .	75
1893 . .	1464	1901 . .	29
1894 . .	1282	1902 . .	62
1895 . .	974	1903 . .	280
1896 . .	543		

Rostul acestor cifre ne spune, că nu este an fără pete solare, şi că ele sunt regulate de o lege generală, a cărei cauză nu e încă aflată, ce le face să crească şi să descrească periodic urmând un ritm de aproape 11 ani. Tot odată sunt acompaniate de fenomene curioase în magnetismul terestru: oscilaţii neastâmpărate, lumini polare, paralizii generale a liniilor telegrafice etc.

*

[1]) Mai astă-vară scrisei un foileton în „Gazeta" asupra acestor cercetări, dar nu s'a aflat nici un ziar, care să-l răspîndească mai departe.

Milul englez sau *nodul marin* corespunde lungimei unui arc de 1 minută al meridianului lăţimei mijlocii (45°) şi face 1852·2 metri.

Prin urmare, ziarele trebuiau să ştie, că 3 miluri şi jumătate fac de 3×1852·2 +926·1=6482·7 metri. Adecă nu tocmai 6 km. şi jumătate.

Acum poftească şi observe cineva o dimenziune atât de neînsemnată la distanţa de 149 milioane de km., la care se află Soarele!

Ştiinţa poate că va face, în viitor şi minunea asta. Deocamdată nici Observatoriul Alleghany, nici Observatoriul Lick, nici cel din Nizza, nici cel din Pulkova, nici cel din Paris, Potsdam, Greenwich sau Viena nu dispun de telescoape atât de uriaşe, atât de pătrunzătoare.

In sfârşit, de ce să alergăm în depărtări?

Petele solare se pot observa cu ochian cât de mic. Ba instrumentele de putere mică (cu obiectiv de 40—75 m. m. în diametru şi de putere mijlocie (obiectiv de 75—240 mm.) sunt preferabile celor mari, bine ştiind că ferbinţeala concentrată în focarul obiectelor celor din urmă creapă în câteva secunde sticlele negre sau bonetele, ce se adaptă ocularelor pentru a apăra ochiul împotriva luminei solare orbitoare. Tocmai de aceea şi Janssen dela Meudon, în vestitele sale cercetări, foloseşte un ochian cu deschizătură de 135 mm., iar al-de scriitorul acestor şire foloseşte unul de 45 mm., prin care se vede destul de grandios globul uriaş, de care ne e legată viaţa.

Geoagiu, 24 Faur 1907.

Dare de seamă şi mulţumire publică.

După cum e ştiut, »Reuniunea femeilor rom. gr. cat. din Făgăraş şi jur«, a aranjat cu concursul binevoitor al stim. d-şoare Elena Pop în presara anului nou (Silivestru), o convenire socială pur românească, în sala hotel »Paris« (Sorea).

Succesul rezultatului moral l'au ridicat peste aşteptare în împrejurările, în cari s'a întreprins, toate d-şoarele, d-nele şi d-nii debutanţi şi debutante; iar succesul rezultatului material este meritul d-lor participanţi şi contribuitori. Peste taxă au binevoit a contribui: Spect. d-nii: Dr. Nicolae Şerban deputat, 20 cor., Dr. Tit Perţia medic, Alexandru Pocol prop., Dr Andreiu Micu adv., Lucreţia Dr. Micu cassiera reun. câte 10 cor., Elisabeta P. Pop preşed. reun. un ofert de 5 cor., d-şoara Elena Pop un ofert de 2 cor., d-na Luiza Făgărăşan, vicepreşed. reun. 3 cor., Dumitru Bostean, curator al II-lea al biser. gr. cat. 4 cor. 80 fil., Rev. D-n Vasile Voina protop., Braşov 3 cor., Emil Bota, pretor 2 cor. 40 fil, Traian Streza, comerciant 2 cor., Ovidiu Cernea 2 cor., Aurel Pinţa, Ioan Berescu înv., Andreiu Stroia înv. câte 1 cor., I. Dejenar, Nistor Langa croitor, câte 80 fil. Ulterior a mai incurs spre acest scop dela On. D-n Demetriu Chisierean preot, 3 cor., dela d-na Maria Eug. Pop, 2 cor. In total s'au incassat 317 cor. 21 b., din cari s'au acoperit spesele de 145 cor. 30 b. şi a rămas profit curat 171 cor. 91 b., care sumă s'a adaus la cealaltă avere, ce se află depusă spre fructificare.

Comitetul reun. în şedinţa din 3 Februarie n. a. c. pe deplin mulţămit de succesul moral şi material, trecut peste aşteptare, îşi ţine de cea mai plăcută datorinţă a exprima recunoştinţa şi mulţămita sa primo loco Sp. D-ne Elisabeta Pop, preşed. reun. carea a fost cea dintâiu care a pus pe tapet înfiinţarea şi aranjarea convenirii, şi a conlucrat din toate puterile pentru întruparea şi realizarea ideii. Asemenea exprimă comit. recunoştinţă şi mulţămită gingaşelor d-şoare debutante Mariţi Cernea, Virginia Dr. Micu, Leniţa Dr. Turcu, stim. d-ne Lenţa Jiga, apoi d-lor Dr. Camil Negrea, Iuliu Carje, precum şi stim. d-şoare Elena Pop instructoara debutantelor în ale pianului, şi d-lor aranjeri Dr. Liviu Pandrea, Dr. Emil Pop, Aug. Pintea şi Ovidiu Cernea. Profundă mulţămită şi recunoştinţă exprimă comitetul Sp. d-n Dr. Nicolae Şerban deputat, care, pe lângă alte jertfe materiale însemnate a binevoit a se îngriji şi a ne pune la dispoziţie brădetul necesar pentru decorarea sălii, ce în acel timp nu era prea uşor de procurat. In fine comit. exprimă mulţămită Stim. d-ne Maria Cernea văd. de subjude regiu şi Lucreţia Dr. Micu, pentru sprijinul dat dela început şi până în fine; în special comit. se simte deobligat a fi cu recunoştinţă şi mulţămită Sp. familii Dr. Micu, care în cele din urmă — căci bolnăvindu-se atât preşed. cât şi v.-preşed. reun. — nu a cruţat nici osteneală, nici jertfe însemnate, numai şi numai ca convenirea se succeadă, ceea ce s'a şi întâmplat, cunoscut fiind de toţi ca partea leului se cuvine spect. acestei familii.

Făgăraş, 8 Februarie 1907.

Andreiu Stroia,
notariul reun.

ULTIME STIRI.

Bucureşti, 26 Februarie. In şedinţa de eri a camerei s'a început desbaterea proiectului de lege privitor la reorganisarea învăţământului superior. Dep. Ionel *Brătianu* spune că d. Dissescu ar face bine să retragă proiectul de lege la ordinea zilei, pentru că aşa cum l'a prezentat n'o putea face decât cu călcarea legilor existente, cari cer ca înainte de a impune un proiect de lege Camerei să se consulte consiliul general al învăţământului şi consiliul permanent. P. *Carp* este şi d-sa de părerea d lui Ionel Brătianu şi cere ca d. Dissescu să îndeplinească mai întâiu formele şi apoi să readucă proiectul în discuţie. Ministrul *Dissescu* răspunde că n'a călcat nici un articol de lege şi roagă pe d. Ionel Brătianu să citească bine articolele citate spre a vedea că ele nu se aplică în acest caz. Incepându-se discuţia generală, Dr. *Anghelescu* vorbeşte contra, iar Ioan Th. *Florescu* pentru proiect.

Triest, 26 Februarie. O depeşe din Canea spune că toţi pasagerii de pe vasul »Imperatrix«, căpitanul, ofiţerii, afară de un maşinist, au fost salvaţi şi transportaţi la Caneea de către staţionarele italian, francez şi grec şi de vaporul Loydului Castor. Din echipagiu sunt 39 de înecaţi. Vasul »Imperatrix« este considerat ca pierdut, încărcarea este distrusă.

Paris, 26 Februarie. Ministrul afacerilor străine Pichon, a rostit la un banchet un discurs în care a zis că de 30 de ani Republica se sileşte cu perseveranţă şi succes să apere şi să menţină pacea lumei, contractând alianţe şi legând relaţiuni puternice. Ministrul a conchis că situaţiunea externă este pe deplin liniştitoare.

Petersburg, 26 Februarie. Agenţia Vestnic zice că din 448 membri ai Dumei cari au fost aleşi sunt 85 membri ai partidului monarchist, 42 moderaţi, 276 ai stângei, 71 cadeţi, 48 sociali democraţi, 11 sociali-revoluţionari şi 88 membri ai celorlalte partide ale stângei.

Petersburg, 26 Februarie. In cercurile politice se anunţă că ministrul de războiu a demisionat. Ca succesor al lui e desemnat Herschelmann, guvernatorul general al Moscovei.

Petersburg, 26 Febr. Ziarul »Retsch« scrie că deputaţii aleşi cari până acum nu fac parte din nici un partid, imediat după deschiderea Dumei vor întra în partidul cadeţilor. Cu chipul acesta partidul cadeţilor va avea rolul principal în această Dumă.

Petersburg, 26 Februarie. Socialiştii au publicat o declaraţie cum-că sunt gata a sprijini un cabinet compus din membri ai partidului constituţional democrat.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Diverse.

— A apărut tomul I. din *„Novele“* de Vasilie Ranta *Buticescu.* Broşura are 286 paginĭ şi conţine istorióre frumóse scris, într'un limbagiu plăcut. Preţul ei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Ediţiunea „Amicului Familiei“. Preţul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de *A.* Preţul 50 banĭ (+ 5 b. porto.)

Doi prinşĭ în cursă, comediă într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. *Bobancu.* Preţul 24 banĭ (+ 3 b. porto).

Cartea ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu.* Acéstă broşură conţine poesii istorióre şi morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Preţul 50 banĭ (+ 56 b. porto.)

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 banĭ porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Rochia Catiţei. Amedeo Madini. Din viaţa tristă După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Pe pragul mormêntului,“ de preotul *G. Simu,* conţine versurĭ funebrale pentru popor şi pentru inteligenţĭ. Pr. 50 banĭ (+ 6 b. porto).

Proba de foc. comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Juvenilia, prosă şi versurĭ, de Sextil Puscariu. Preţul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferenţa ţinută a Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885, preţul 50 b. plus porto 5 banĭ.

Imbunătăţirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, preţul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mĕ uita! Colecţiune de versurĭ pentru ocasiunĭ funebralĭ. Aranjată prin N. F. *Negruţiu.* Edit. IV. Preţul 50 banĭ. (+ 5 b. p.)

Pribeag, ediţia I-ă de Ioan Iosif Scopul Preţ. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preţ. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scriitorĭ, cetitorĭ şi criticĭ de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adecă **Cântărĭ la morţĭ**, adunate de *I. Pop-Reteganul.* Preţul 80 banĭ. (+ 10 b. p.)

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Umbre şi luminĭ poesii de Em. *Părăianu,* cor. 2·50 (porto 20 b.)

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Ióntı A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto)

Cursul la bursa din Viena.
Din 24 Februarie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%.	113 95
Renta de corone ung. 4% . . .	95.30
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½% .	84.40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	99.85
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	96.10
Impr. ung. cu premiĭ	201 15
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	15 .—
Renta de hârtie austr. $4^{1}/_{10}$ . . .	99 05
Renta de argint austr. $4^{2}/_{10}$ . . .	98.30
Renta de aur austr. 4%	117 15
Renta de corone austr. 4% . . .	99 05
Bonurĭ rurale ungare 3½% . . .	89 10
Losurĭ din 1860 . . , ...	154 15
Acţiĭ de-ale Băncei ung. de credit	17 63
Acţiĭ de-ale Băncei austr. de credit	835 25
Acţiĭ de-ale Băncei austro-ung. .	680 50
Napoleondorĭ.	19 08
Mărcĭ imperiale germane . . .	117.50
London vista	241 07½
Paris vista.	95.45
Note italiene.	95·45

Cursul pieţei Brasov
Din 26 Februarie n. 1907.

Bancnote rom.	Cmp.	18.92	Vênd.	18 96
Argint român	„	18.80	„	18.84
Napoleondori.	„	18.94	„	19 —
Galbeni	„	11.20	„	11.45
Mărcĭ germane	„	117.20	„	117.3
Lire turcescĭ	„	21.50	„	21.6[illegible]
Scris. fonc. Albine 5%		101.—	„	102
Ruble Rusescĭ	„	2.53	„	[illegible]